

Sygn. akt V KK 127/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Marek Siwek

w sprawie **S. C.**,

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 16 listopada 2022 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Żyrardowie

z dnia 3 listopada 2010 r., sygn. akt II K 420/09,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. w odniesieniu do czynów
zarzuconych w pkt III, IV, VI, VIII, XIV, XV, XVI i XVII aktu
oskarżenia oraz, na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.,
postępowanie karne wobec oskarżonego S. C. w tym zakresie
umarza, obciążając kosztami postępowania w tej części Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 3 listopada 2010 r., sygn. II K 420/09, S. C. został uznany za winnego tego, że:

1. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do szopy gospodarczej znajdującej się na posesji u zbiegu ulic [...] i [...]1, do której dostał się po uprzednim wyrwaniu drzwi wejściowych, skąd następnie zabrał w celu przywłaszczenia tacek, bańkę o pojemności 5 litrów, w całości wypełnioną benzyną oraz butelkę o pojemności 100 ml z zawartością oleju marki S. do piły spalinowej, tj. przedmioty o łącznej wartości nie mniejszej niż 200 zł nie więcej niż 300 zł, stanowiące własność J. O. i na jego szkodę, tj. popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k., wymierzona została kara roku pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, po 18 zł każda;
2. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania. usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do domu jednorodzinnego w stanie surowym, stanowiącego własność J. O., w którym znajdowały się kable elektryczne, elektronarzędzia i narzędzia i do którego to domu dostał się po uprzednim wyrwaniu deski zabezpieczającej wejście i po przełożeniu ręki przez powstały w ten sposób otwór otworzył od wewnątrz drzwi wejściowe, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na spłoszenie przez uruchomienie się alarmu antywłamaniowego, tj. popełnienia czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § k.k., za który na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. wymierzona została kara roku pozbawienia wolności;
3. w okresie między 22 a 24 lipca 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do budynku mieszkalnego w stanie surowym, stanowiącego własność M. S., dostając się do jego wnętrza po uprzednim wybiciu okna, skąd zabrał w celu przywłaszczenia przewód elektryczny o łącznej wartości 230,99 zł, po wcześniejszym zerwaniu instalacji elektrycznej i alarmowej, dokonując jednocześnie ich zniszczenia i powodując szkodę w łącznej

wysokości 1.430.99 zł - na szkodę ww. pokrzywdzonego, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. wymierzona została kara roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 75 stawek dziennych, po 18 zł każda;

4. w okresie między 22 a 24 lipca 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do metalowego garażu stanowiącego własność M. S., do którego dostał się po uprzednim wyłamaniu zamka w drzwiach i odgięciu blachy, skąd następnie zabrał w celu przywłaszczenia klawiaturę i głośniki od komputera, tj. przedmioty o łącznej wartości 25 zł, stanowiące własność ww. pokrzywdzonego i na jego szkodę, tj. czynu z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k., wymierzona została kara roku pozbawienia wolności;

5. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do drewnianej szopy, stanowiącej własność T. Z., do której dostał się po uprzednim naruszeniu za pomocą pręta stabilności futryny drzwi i wyłamaniu zamka, a następnie z jej wnętrza zabrał w celu przywłaszczenia nożyce do cięcia drutu, dwie miarki, trzy przedłużacze elektryczne, radio „O.”, przewód, łapkę do wyciągania gwoździ, tj. przedmioty o łącznej wartości 220 zł, stanowiące własność ww. pokrzywdzonego i na jego szkodę, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. wymierzona została kara roku pozbawienia wolności oraz kara grzywny w rozmiarze 35 stawek dziennych po 18 zł każda;

6. w okresie między 25 a 28 lipca 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], przy ul. [...]2, działając wspólnie i w porozumieniu z trzema innymi ustalonymi osobami, w tym z nieletnim, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do metalowego garażu, do którego dostał się po uprzednim odgięciu drzwi, skąd zabrał w celu przywłaszczenia: dwie

wiertarki, dwie pilarki do cięcia drewna, dwa przedłużacze o łącznej długości 60 m oraz jeden przedłużacz siłowy, tj. przedmioty o łącznej wartości 1.100 zł. stanowiące własność M. K. i na jego szkodę, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. wymierzona została kara roku i 2 miesiące pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 60 stawek dziennych, po 18 zł każda;

7. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż., woj. [...], na ul. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do metalowego garażu, w ten sposób, że po uprzednim przecięciu siatki ogrodzeniowej, dostał się na teren ww. posesji, a następnie po wykonaniu podkopu wszedł do garażu, skąd zabrał w celu przywłaszczenia: skrzynkę z narzędziami, wiertarkę, przedłużacz, lewarek samochodowy, fabryczny zestaw kluczy i okuć do zamka oraz farbę, tj. przedmioty o łącznej wartości 710 zł - stanowiące własność M. L. i na jego szkodę, przy czym w wyniku przecięcia siatki dokonał jej uszkodzenia, powodując szkodę w wysokości 1.000 zł, tj. popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k., wymierzona została kara roku i 2 miesiące pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych po 18 zł każda;

8. w nocy z 23 na 24 lipca 2008 r., w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do metalowego garażu znajdującego się na nieogrodzonej posesji, stanowiącej własność R. M., do którego dostał się po uprzednim wykonaniu podkopu, skąd następnie zabrał w celu przywłaszczenia około 25 m przewodu siłowego od betoniarki oraz pompę do wody, tj. przedmioty o łącznej wartości 700 zł na szkodę ww. pokrzywdzonego, tj. popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. wymierzona została kara roku pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 45 stawek dziennych po 18 zł każda;

9. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do niezamieszkałego budynku w stanie surowym, stanowiącego własność K. M., do którego dostał się po uprzednim wyłamaniu płyty kartonowo - gipsowej, desek oraz rozerwaniu folii zabezpieczających otwór balkonowy, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia szpulowy przedłużacz elektryczny o długości około 30 m i wartości 80 zł oraz 20 m przewodów elektrycznych miedzianych o wartości 40 zł, które uprzednio zerwał ze ściany, dokonując jednocześnie zniszczenia instalacji elektrycznej o łącznej wartości 1.040 zł na szkodę ww. pokrzywdzonego, tj. popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzona została kara roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych po 18 zł każda;

10. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do niezamieszkałego budynku w stanie surowym, stanowiącego własność M. M., do którego dostał się po uprzednim wyłamaniu płyty kartonowo - gipsowej i rozerwaniu folii zabezpieczających otwór balkonowy, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia około 54 m miedzianych przewodów elektrycznych różnych przekrojów o łącznej wartości około 200 zł, zrywając je ze ścian i powodując jednocześnie zniszczenie instalacji elektrycznej o łącznej wartości 5.000 zł na szkodę ww. pokrzywdzonego, tj. popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. wymierzona została kara roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 18 zł każda;

11. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż. woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do metalowego garażu znajdującego się na terenie

ogrodzonej posesji przy ul. [...] 3, stanowiącej własność K. Z., w ten sposób, że dostał się do wnętrza ww. garażu po uprzednim wykonaniu podkopu, lecz zamierzonego celu nie osiągnął, z uwagi na brak przedmiotów nadających się do zaboru w celu przywłaszczenia, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. została wymierzona kara roku pozbawienia wolności;

12. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż., woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do metalowego garażu, stanowiącego własność S. W., dostając się do jego wnętrza po uprzednim wykonaniu podkopu, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia farbę w sprayu koloru srebrnego, przedłużacz długości 20 m zakończony na obu końcach wtyczkami, halogen w czarnej obudowie, tj. przedmioty o łącznej wartości 105 zł na szkodę ww. pokrzywdzonego, tj. popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. została wymierzona kara roku pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych po 18 zł każda;

13. w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż. woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do drewnianej szopy znajdującej się na terenie ogrodzonej posesji przy ul. [...] , stanowiącej własność A. D., na teren której dostał się po uprzednim przecięciu kłódki zabezpieczającej bramę wjazdową, a następnie po przecięciu kłódki zabezpieczającej drzwi wejściowe, dostał się do wnętrza szopy, skąd zabrał w celu przywłaszczenia 15 m przewodu siłowego, czterożyłowego wraz z mufą plastikową, 20 m przedłużacza siłowego pięciożyłowego z dwiema mufami, tj. przedmioty o łącznej wartości 350 zł, stanowiące własność M. M. i na jego szkodę, a także przewód siłowy o długości około 100 m, zestaw gniazdowy oraz jedną mufę, tj. przedmioty o łącznej wartości około 300 zł, stanowiące własność A. K. i na jej szkodę, tj. czynu z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. oraz art.

33 § 2 k.k. została wymierzona kara roku pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 45 stawek dziennych po 18 zł każda;

14. w okresie między 22 a 24 lipca 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do drewnianej szopy znajdującej się na posesji przy ul. [...]3, stanowiącej własność H. J., do której dostał się po uprzednim przecięciu skobla metalowego, na którym założona była kłódka zabezpieczająca drzwi, skąd następnie zabrał w celu przywłaszczenia reklamówkę, w której znajdowały się miedziane przewody o wadze około 1 kilograma i łącznej wartości 10 zł na szkodę ww. pokrzywdzonej, tj. popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. została wymierzona oskarżonemu kara roku pozbawienia wolności;

15. w okresie między 22 a 24 lipca 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do metalowego garażu znajdującego się na ul. [...]3, stanowiącego własność H. J., do którego wnętrza próbował dostać się po uprzednim przecięciu nożycami kłódki zabezpieczającej drzwi wejściowe, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na użycie środka nienadającego się do popełnienia czynu zabronionego, tj. popełnienia czynu z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., została wymierzona kara roku pozbawienia wolności;

16. w okresie między 22 a 24 lipca 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z czterema innymi ustalonymi osobami, w tym z dwoma nieletnimi, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, usiłował dokonać kradzieży z włamaniem do domku letniskowego, znajdującego się na ul. [...]3, stanowiącego własność H. J., do którego dostał się po uprzednim wyłamaniu łomem drewnianych drzwi, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na brak przedmiotów nadających się do zaboru w celu przywłaszczenia, tj. popełnienia czynu z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., za

który na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., została wymierzona kara roku pozbawienia wolności;

17. w nocy z 26 na 27 lipca 2008 r. w miejscowości D., pow. [...], woj. [...], działając wspólnie i w porozumieniu z trzema innymi ustalonymi osobami, w tym z nieletnim, co do których wyłączono materiały do odrębnego postępowania, dokonał kradzieży z włamaniem do metalowego garażu znajdującego się na terenie ogrodzonej posesji przy ulicy [...]4, stanowiącej własność S. I., do wnętrza którego dostał się po uprzednim wykonaniu podkopu, skąd następnie zabrał w celu przywłaszczenia: dwufazową spawarkę elektryczną, szlifierkę kątową oraz pięć przedłużaczy i jeden przewód do betoniarki. tj. przedmioty o łącznej wartości 1.920 zł na szkodę ww. pokrzywdzonego, tj. popełnienia czynu z art. 279 § 1 k.k., za który na podstawie art. 279 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. została wymierzona kara roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz kara grzywny w wymiarze 75 stawek dziennych po 18 zł każda.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., Sąd Rejonowy w Żyrardowie orzeczone w punktach od 1 do 17 kary pozbawienia wolności oraz kary grzywny orzeczone w punktach: 1, 3, 5-10, 12-13 oraz 17 połączył i wymierzył oskarżonemu S. C. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 135 stawek dziennych po 18 zł każda; nadto, w oparciu o przepis art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. oraz art. 73 § 2 k.k., wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności zostało warunkowo zawieszona na okres 5 lat próby oraz, a oskarżony poddany został w tym czasie pod dozór kuratora sądowego; na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczony został oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 15 sierpnia 2008 r. - tj. jeden dzień, przyjmując że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 12 listopada 2010 r. (k. 1261).

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2014 r., sygn. II Ko 274/14, Sąd Rejonowy w Żyrardowie, na podstawie art. 75 § 1 k.k., zarządził wykonanie orzeczonej powyższym wyrokiem kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, zaliczając na podstawie art. 63 § 1 k.k. na jej poczet rzeczywiste pozbawienie wolności w

sprawie w dniu 15 sierpnia 2008 r. (k. 1342-1343, k. 1337-1339). Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 25 marca 2014 r. (k. 1349). Z uwagi na niestawienie się skazanego do odbycia kary i nieskuteczność podejmowanych w tym zakresie przez organy ścigania działań, postanowieniem z dnia 12 listopada 2014 r., sygn. akt II K 420/19, Sąd Rejonowy w Żyrardowie zarządził poszukiwania S. C. listem gończym, które to zostały odwołane z dniem 7 czerwca 2019 r. wobec ujęcia skazanego w wyniku poszukiwań zainicjowanych Europejskim Nakazem Aresztowania wydanym w innej sprawie (k. 1382, k. 1384-1386, k. 1407). W tej sytuacji, postanowieniem z dnia 18 września 2019 r., sygn. II Ko 1283/19, po uzyskaniu oświadczenia skazanego o zrzeczeniu się korzystania z prawa do zasady specjalności, określonej w art. 607e § 1 k.p.k. i wyrażeniu zgody na wykonanie wobec niego kary pozbawienia wolności w sprawie nieobjętej zakresem ENA, w oparciu o przepis art. 607e § 1 i § 3 pkt 7 k.p.k., Sąd Rejonowy w Żyrardowie przyjął do wykonania nieodbyłą karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (k. 1423, k. 1426-1427). Postanowieniem z dnia 18 września 2019 r., sygn. II Ko 1282/19, Sąd Rejonowy w Żyrardowie na podstawie art. 607e § 1 i § 3 pkt 7 k.p.k., przyjął do wykonania także nieodbyłą karę zastępczą 56 dni pozbawienia wolności, wymierzoną w miejsce pozostałej do uiszczenia kary grzywny, orzeczoną wobec skazanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 20 sierpnia 2014 r., sygn. II Ko 1533/14 (k. 168-169, k. 271-274. k. 276-277 akt wykonawczych).

Wyrokiem łącznym z dnia 2 kwietnia 2020 r., sygn. III K 441/19, Sąd Rejonowy dla Warszawy-Żoliborza w Warszawie, na podstawie art. 575 § 1 k.p.k., rozwiązał kary łączne pozbawienia wolności oraz kary łączne grzywny orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 3 listopada 2010 r., sygn. II K 420/09 oraz Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 3 marca 2011 r., sygn. II K 194/10 i na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) połączył 17 kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 3 listopada 2010 r., sygn. II K 420/09 z 3 karami pozbawienia wolności wymierzonymi wyrokiem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 3 marca 2011 r., sygn. II K 194/10 i w konsekwencji wymierzył karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył skazanemu okres pozbawienia wolności w sprawie II K 420/09. Na

podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 i 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), Sąd ten połączył również kary grzywny orzeczone w sprawach II K 420/09 i II K 194/10, wymierzając S. C. karę łączną grzywny w rozmiarze 235 stawek dziennych po 10 zł każda oraz na podstawie art. 577 k.p.k. ustalił, że kara łączna grzywny została do tej pory wykonana w zakresie 43 stawek dziennych (k. 1445-1446 verte).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasację uznać należało za zasadną w stopniu oczywistym, co implikowało jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.). Wyrok Sądu Rejonowego w Żyrardowie w zaskarżonej części został bowiem wydany z rażącą obrazą przepisów prawa, opisaną w zarzucie kasacji.

Zgodnie z treścią art. 10 § 1 k.k. na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r., poz. 1444 t.j. z późn. zm.) odpowiada ten, kto popełnił czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat. Tym samym odpowiedzialność karną według tej ustawy ponosi sprawca, który w czasie popełnienia czynu zabronionego ukończył 17 lat. Ustawodawca wprowadził od tej reguły wyjątki. Pierwszy z nich polega na tym, że sprawca nieletni, który ukończył lat 15 i dopuścił się enumeratywnie wymienionych przestępstw (w dacie popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów były to przestępstwa z art. 134 k.k., art. 148 § 1, 2 lub 3 k.k., art. 156 § 1 lub 3 k.k., art. 163 § 1 lub 3 k.k., art. 166 k.k., art. 173 § 1 lub 3 k.k., art. 197 § 3 k.k., art. 252 § 1 lub 2 k.k. oraz art. 280 k.k. - art. 10 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r.), może odpowiadać na zasadach określonych w Kodeksie karnym, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne. Drugie odstępstwo od powyższej generalnej zasady zostało zdefiniowane w art. 10 § 4 k.k. Przepis ten dopuszcza wobec sprawcy, który popełnił występki po ukończeniu lat 17, lecz przed ukończeniem 18, możliwość stosowania środków wychowawczych, leczniczych albo poprawczych przewidzianych dla nieletnich, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy za tym przemawiają.

S. C. urodził się 12 sierpnia 1991 r. (dane wskazane m.in. w: protokole przesłuchania podejrzanego - k. 32-34 verte, k. 141-142 verte, informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego - k. 166). Czyny przypisane wyrokiem Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie o sygn. akt II K 420/09 w punktach 3, 4, 6, 8. 14, 15, 16 i 17 popełnił w okresie od 22 do 28 lipca 2008 r. Z powyższego wynika zatem w sposób bezsporny, że w dacie popełnienia w/w występków nie został spełniony zasadniczy warunek odpowiedzialności karnej, związany z wiekiem sprawcy. Zaznaczyć przy tym należy, że wobec S. C. również nie mógł mieć zastosowania tryb przewidziany w art. 10 § 2 k.k., gdyż nie pozwalała na to kategoria przestępstw mu zarzuconych.

Powyższe obligowało Sąd Rejonowy w Żyrardowie do poczynienia w pierwszej kolejności ustaleń w zakresie podstawy prawnej odpowiedzialności oskarżonego za przedmiotowe czyny, a także w zakresie właściwości rzeczowej sądu, który winien orzekać w tym przedmiocie. Słusznie podniósł autor kasacji, że skoro warunki z art. 10 k.k. nie zostały spełnione, należało rozważyć zakres unormowań zawartych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r., poz. 969 t.j.) Była to bowiem ustawa obowiązująca w czasie wyrokowania tego Sądu. Zgodnie z brzmieniem art. 1 § 1 pkt 2 powołanej ustawy przepisy w niej zawarte stosuje się w zakresie postępowania w sprawach o czyny karalne - w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale nie ukończyły lat 17. Jednocześnie, zgodnie z treścią art. 18 § 1 pkt 2, przeciwko nieletniemu, który dopuścił się czynu karnego, o którym mowa w art. 1 § 2 pkt 2 lit. a, tj. przestępstwa lub przestępstwa skarbowego i postępowanie przeciwko temu nieletniemu wszczęto po ukończeniu przez niego 18 lat, sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd właściwy według przepisów Kodeksu postępowania karnego. Przesłankami umożliwiającymi zastosowanie art. 18 § 1 pkt 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich zatem są: popełnienie przez nieletniego pomiędzy 13 a 17 rokiem życia czynu karnego oraz wszczęcie postępowania *in personam* po ukończeniu przez tego nieletniego 18 lat. Zaznaczyć jednocześnie należy, co wielokrotnie podkreślał w orzecznictwie Sąd Najwyższy, że przepis art. 18 § 1 pkt 2 ustawy miał charakter jedynie normy procesowej, wskazującej na właściwość sądu rozstrzygającego sprawę, natomiast

podstawę prawną rozstrzygnięć o możliwości do orzeczenia wobec takiego sprawcy karze przewidzianej w Kodeksie karnym (a nie - środku wychowawczym, poprawczym czy innym środku przewidzianym w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich czy Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym), stanowił przepis art. 13 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, gdzie podkreślono, że jedynie procesowy charakter art. 18 ustawy z 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich sprawia, iż przewidziane w tym przepisie prawo do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo i rzeczowo w oparciu o przepisy kodeksu postępowania karnego, nie zwalnia tego sądu od obowiązku stosowania reguł materialnoprawnych. Jedną z nich określała norma art. 13 przedmiotowej ustawy (por. np. wyrok z dnia 21 września 2011 r., sygn. III KK 234/11, Lex nr 1044026). Przepis art. 18 § 1 pkt 2 ustawy z 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich miał charakter procesowy i przez to nie zwalniał sądu właściwego według przepisów kodeksu postępowania karnego od obowiązku stosowania reguł materialnoprawnych określonych w tej ustawie. Nie pozbawiał zatem osoby - sprawcy czynu zabronionego statusu nieletniego w postępowaniu, które - po spełnieniu określonych w tym przepisie warunków - winno się toczyć przed sądem właściwym według przepisów k.p.k. (zob. wyrok z dnia 3 września 2015 r., sygn. V KK 249/15, Lex nr 1784536). Przepis art. 13 ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2014 r.) zakładał, że w sytuacji gdy wobec nieletniego, który dopuścił się czynu karalnego, o którym mowa w art. 1 § 2 pkt 2 lit. a, ale w chwili orzekania ukończył lat 18, zachodzą podstawy do orzeczenia umieszczenia w zakładzie poprawczym - sąd rodzinny mógł wymierzyć karę, gdy uznał, że stosowanie środków poprawczych nie byłoby już celowe. Wydając wyrok skazujący sąd zobowiązany był również do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary. Przepis ten pozwalał więc na wydanie wobec nieletniego sprawcy czynu karalnego, który w dacie orzekania przez Sąd właściwy według przepisów Kodeksu postępowania karnego, miał już ukończone 18 lat wyroku skazującego i wymierzenie kary (według reguł określonych w Kodeksie karnym) z obligatoryjnym zastosowaniem instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary (por. wyrok z dnia 8 kwietnia 2014 roku, sygn. IV KK 77/14, Lex nr 1454010).

Aktualnie obowiązująca w tej materii ustawa, to jest ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2022, poz. 1700) zawiera w swej treści rozwiązania paralelne do wyżej opisanych (por. w szczególności art. 1 § 1 pkt 2, 15, 22 i art. 25 w/w ustawy).

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy stwierdzić należało, że postępowanie karne przeciwko S. C. zostało wszczęte przed ukończeniem przez niego 18 roku życia. Postanowieniem z dnia 15 sierpnia 2008 r. przedstawiono mu bowiem zarzut popełnienia w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. w Ż. czynu z art. 279 § 1 k.k., który w tym samym dniu ogłoszono, a następnie przesłuchano w charakterze podejrzanego (k. 30-30v, k. 32-34v). Następnie postanowieniem z dnia 10 listopada 2008 r. zmieniono zarzuty, obejmując nimi kolejne czyny popełnione w nocy z 14 na 15 sierpnia 2008 r. oraz czyny popełnione w nocy z 23 na 24 lipca 2008 r., w okresie od 25 do 28 lipca 2008 r., w okresie od 27 lutego do 4 marca 2008 r., w nocy z 26 na 27 lipca 2008 r. i w okresie od 22 do 24 lipca 2008 r., który został podejrzanemu ogłoszony w dniu 20 listopada 2008 r. (k. 798-801, k. 802-805v). Kolejne zmiany postanowień o przedstawieniu zarzutów miały miejsce w dniu 3 listopada 2008 r. (k. 861-870v) oraz w dniu 12 grudnia 2008 r. (k. 909-910v), które to postanowienia zostały ogłoszone odpowiednio w dniach 5 grudnia 2008 r. (k. 871-872v) oraz 12 grudnia 2008 r. (k. 911-912v). Akt oskarżenia skierowany m.in. przeciwko S. C. o czyny z art. 279 § 1 k.k. i inne, został zatwierdzony przez prokuratora nadzorującego postępowanie w dniu 2 lutego 2009 r. i wpłynął do Sądu Rejonowego w Żyrardowie w dniu 9 lutego 2009 r. (k. 1030-1042, k. 1029). Z sekwencji powyższych dat wynika, że w dacie wszczęcia postępowania w rozumieniu art. 18 § 1 pkt 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, podobnie jak i w dacie skierowania do sądu aktu oskarżenia, S. C. nie miał ukończonych 18 lat.

Powyższe wykluczało właściwość rzeczową Sądu Rejonowego w Żyrardowie w sprawie o czyny popełnione w okresie między 22 a 24 lipca 2008 r., między 25 a 28 lipca 2008 r., jak też w nocy z 23 na 24 lipca 2008 r., popełnione na terenie miejscowości D. (punkt III, IV, VI, VIII, XIV, XV, XVI i XVII aktu oskarżenia). Wobec wpływu aktu oskarżenia do tego sądu, obligatoryjnym było uznanie swej niewłaściwości do procedowania w powyższym zakresie i przekazanie jej zgodnie z

właściwością sądowi właściwemu w sprawach nieletnich. Nie respektując tego obowiązku Sąd Rejonowy w Żyrardowie w sposób rażący i mający istotny wpływ na treść wyroku naruszył nie tylko obowiązujący wówczas art. 18 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, lecz również obowiązujący w chwili orzekania art. 13 tej ustawy, nakazujący wymierzenie nieletniemu sprawcy przestępstwa kary określonej w kodeksie karnym z zastosowaniem nadzwyczajnego jej złagodzenia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 września 2009 r., sygn. II KK 218/12, Lex nr 1220802; z dnia 12 października 2011 r., sygn. III KK 180/11, Lex nr 1143972). Uznając bowiem S. C. za winnego popełnienia w okresie od 22 do 28 lipca 2008 r. czynów skierowanych przeciwko mieniu, przypisanych w punktach 3, 4, 6, 8, 14-17 sentencji zaskarżonego wyroku, orzekł wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności w rozmiarze od roku do roku i 2 miesięcy, bez zastosowania obligatoryjnej instytucji nadzwyczajnego złagodzenia, przewidzianej w art. 60 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 3 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od 8 czerwca 2010 r.).

W tym stanie rzeczy słusznie zarzucił autor kasacji, że orzekanie w dniu 3 listopada 2010 r. o odpowiedzialności karnej oskarżonego S. C. w zakresie powyższych czynów i wymierzenie za te występki (po uprzednim zmodyfikowaniu ich opisu) kar bez zastosowania obligatoryjnego nadzwyczajnego ich złagodzenia, Sąd Rejonowy w Żyrardowie w sposób rażący dopuścił się naruszenia art. 10 § 1 i 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 7 czerwca 2010 r.) w zw. z art. 1 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r., poz. 969 j.t.) oraz art. 13 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 2 stycznia 2014 r.) w zw. z art. 18 § 1 pkt 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 2 stycznia 2014 r.). Naruszenie to niewątpliwie w sposób decydujący rzutowało na wydany wyrok. Węzłem kary łącznej pozbawienia wolności oraz kary łącznej grzywny objęte zostały bowiem nie tylko kary orzeczone za 9 przestępstw jakich dopuścił się oskarżony S. C. po ukończeniu 17 roku życia, ale także kolejnych 8 czynów karalnych, jakie oskarżony popełnił będąc osobą nieletnią, w odniesieniu do których właściwym pozostawał sąd rodzinny.

W świetle powyższego kasacja okazała się być zasadna w stopniu uprawniającym do jej rozpoznania w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Implikacją

uwzględnienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia było wydanie orzeczenia kasatoryjnego w stosunku do czynów, których oskarżony dopuścił się jako nieletni oraz umorzenia postępowania w części ich obejmującej (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.), co z kolei determinowało rozstrzygnięcie o kosztach odnoszących się do tego zakresu postępowania (art. 632 pkt 2 k.p.k.). Wydanie rozstrzygnięcia następczego wynikało z faktu, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym nie ma przepisu umożliwiającego ściganie S. C. za czyny, które popełnił jako nieletni. Dodać trzeba, że przedmiotowe umorzenie powoduje określone konsekwencje w zakresie pozostałej części wyroku. Jest to podyktowane tym, że z mocy prawa rozwiązaniu ulega kara łączna pozbawienia wolności oraz kara łączna grzywny, zawarte w punkcie 18 i 19 zaskarżonego wyroku, co implikuje, zgodnie z art. 568a § 2 k.p.k., konieczność orzeczenia przez Sąd Rejonowy w Żyrardowie nowej kary łącznej.

I.n

ał